

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology)

การศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้กำหนดวิธีวิทยาการวิจัย เพื่อการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviewing) และการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) และเมื่อได้วิเคราะห์จนกระทั่งจัดทำเป็นรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ แล้วจะนำไปสู่การรับฟังความคิดเห็น (Hearing) จากประชากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเอาข้อวิพากษ์ไปปรับปรุงแก้ไขคำตอบให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น วิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ มีรายละเอียดการดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research)

การวิจัยเอกสารเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสาร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดประเภทเอกสารและประเด็นที่ต้องการใช้วิเคราะห์ คือ องค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่เป็นทฤษฎี แนวคิด ตำรา รายงานวิชาการ และบทความทั้งของไทยและต่างประเทศเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลเอกสารที่ได้มานั้นจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อการจัดทำรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ผู้วิจัยจึงกำหนดหัวข้อของข้อมูลเอกสารไว้ ดังนี้

1.1 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ

เป็นการวิจัยที่นำเอาข้อมูลเอกสารคือ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ กฎหมาย รูปแบบการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในต่างประเทศ และข้อมูลจากรายงานวิจัย ตำรา เอกสาร รายงานการประชุมสัมมนา วิทยานิพนธ์ และบทความ โดยมีแนวคิด ทฤษฎี และ หลักการ ดังนี้

- 1) หลักการค้ามนุษย์
- 2) หลักสิทธิมนุษยชน
- 3) หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม
- 4) หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

- 5) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
- 6) ทฤษฎีองค์กรและการจัดการ
- 7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 กฎหมายในระดับสากลเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้อง แยกเป็น

1) กฎหมายคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ของสหรัฐอเมริกา ค.ศ. 2000 (Trafficking Victims Protection Act, 2000 (TVPA))

2) พิธีสารเพื่อการป้องกันและปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็ก ค.ศ.2000 (UN Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person Supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime, 2000) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (UN Convention Against Transnational Organized Crime, 2000 Palermo 2000)

3) พิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณี และสื่อลามก ที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000 (Protocol to the Convention on the Right of the Child on the Sale of children, Child, Prostitution and Child Pornography, 2000)

4) อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ. 1949 (The Convention for the Suppress of the Traffic in Persons and of the Exploitation of Prostitution of Others, 1949)

5) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ.1989 (Convention on the Rights of Child,1989)

1.3 ประเทศที่มีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ประเทศที่ผู้วิจัยเลือก คือ สหรัฐอเมริกา เพราะเป็นประเทศที่จัดลำดับการปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกซึ่งผลการจัดลำดับทำให้ประเทศที่ถูกจัดในลำดับที่ต่ำได้รับความเสียหายหลายด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองระหว่างประเทศ นอกจากนี้สหรัฐอเมริกายังมีบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดฐานค้ามนุษย์บัญญัติไว้โดยเฉพาะ รวมทั้งให้การรับรองคุ้มครองช่วยเหลือเยียวยาเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการค้ามนุษย์คือ พระราชบัญญัติป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ค.ศ. 2000 (Trafficking Victims Protection Act, 2000: TVPA) และพระราชบัญญัติปกป้องเหยื่อจากการค้ามนุษย์และการกระทำทารุณกรรม (The Victims of Trafficking and Violence Protection Act, 2003 VTVPA) โดย

1) พระราชบัญญัติป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ค.ศ. 2000 (Trafficking Victims Protection Act, 2000: TVPA) จะนำตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินกระบวนการพิจารณาและให้ความคุ้มครองเหยื่อจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งป้องกันการค้ามนุษย์ในระดับสากลซึ่งถือว่าเป็นความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติ นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดนิยามคำว่าการค้ามนุษย์ในทางเพศ (sex trafficking) ไว้ว่า การจัดหา การให้พักอาศัย การขนส่ง การจัดให้ หรือการรับไว้ซึ่งบุคคลเพื่อกระทำการอันมีวัตถุประสงค์ในทางเพศพาณิชย์ (Sasha L. Nel., 2005, p. 1, 14)

2) พระราชบัญญัติป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ค.ศ. 2000 (Trafficking Victims Protection Act of 2000: TVPA) เป็นกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย TVPA เพื่อความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงมาตรการในการป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ การให้ความคุ้มครองเหยื่อ และการดำเนินคดีแก่ผู้ค้ามนุษย์ โดยกำหนดมาตรการ 2 ประการ คือ ประการแรกให้ความช่วยเหลือซึ่งอยู่ในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการค้ามนุษย์โดยผ่านหน่วยงานที่เรียกว่า The Secretary of Health and Human Services ประการที่สองมีการแก้ไขกฎหมายมาตรา 101(a)(15)(T) ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าเมืองและการให้สัญชาติ (The Immigration and Nationality Act) ซึ่งมาตรการดังกล่าวบัญญัติขึ้นเพื่อให้เหยื่อในความผิดฐานค้ามนุษย์ได้รับการคุ้มครองภายใต้วีซ่าประเภท (T Sasha L. Nel., 2005, p. 3, 23)

3) พระราชบัญญัติป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ค.ศ. 2000 (Trafficking Victims Protection Act of 2000: TVPA) ของสหรัฐอเมริกาเริ่มบังคับใช้เมื่อเดือนตุลาคมปี 2000 มีเป้าหมายคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์และทาสยุคใหม่ (modern day slavery) ทั่วโลกทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ ในมาตรา 108 ของกฎหมายฉบับนี้ ยังเป็นเสมือนดาบทางทหารของอเมริกาที่ใช้จัดอันดับรัฐบาลประเทศต่าง ๆ ว่าได้ดำเนินการตามมาตรฐานขั้นต่ำ (minimum standard) เพื่อขจัดปัญหาการค้ามนุษย์หรือไม่ตั้งแต่ปี 2001 เป็นต้นมา ซึ่งประเทศที่เพิกเฉยจนถูกลดอันดับ (downgrade) ให้อยู่ในบัญชี 3 มีสิทธิเผชิญกับบทลงโทษ (penalties) ถึงขั้นอาจถูกตัดงบประมาณแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในโครงการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและวัฒนธรรม ปัจจุบันสถานะของสหรัฐอเมริกาแม้จะอยู่ในบัญชี 1 (Tier1) มาตลอด ทว่าก็พบปัญหาการค้ามนุษย์ในชาวอเมริกันและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและแรงงานบังคับ

4) แก่นหรือหัวใจของพระราชบัญญัติป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ค.ศ. 2000 (Trafficking Victims Protection Act of 2000: TVPA) ได้แก่ การป้องกัน (prevention) การคุ้มครอง (protection) และการดำเนินคดี (prosecution) ซึ่งการคุ้มครองเป็นส่วนสำคัญที่สุด เพราะมีจุดประสงค์เพื่อยกความเสียหาย และให้ทางเลือกแก่เหยื่ออาทิเช่น การจัดที่พัก การให้การศึกษา การรักษาพยาบาล การฝึกอาชีพ ฯลฯ

5) ความคุ้มครองพิเศษของพระราชบัญญัติป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ค.ศ. 2000 (Trafficking Victims Protection Act of 2000: TVPA) ต่อเหยื่อการค้ามนุษย์ที่เป็นชาวต่างชาติ คือ การรับรองและให้สิทธิประโยชน์และบริการต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น เงินทุน บริการทางการแพทย์ และ บริการทางสังคม การจัดโครงการคุ้มครองพยาน ทั้งมีการออกวีซ่าประเภท T (T Visas) ให้เหยื่อการค้ามนุษย์ในรูปแบบที่รุนแรงได้รับสิทธิอาศัยชั่วคราว (temporary resident) และสามารถขอสิทธิอาศัยถาวร (permanent residence status) ต่อไป จากเดิมที่ใช้เพียงมาตรการผลักดันส่งกลับเหยื่อการค้ามนุษย์ในฐานะผู้หลบหนีเข้าเมือง

6) มาตรการดำเนินคดี (prosecution) ได้กำหนดอัตราโทษรุนแรง ตัวอย่างเช่น กรณีกระทำความผิดฐานแสวงหาประโยชน์ทางเพศด้วยการบังคับหรือหลอกลวงเด็กอายุ 14 ปีไม่เกิน 18 ปี ไม่ว่าบังคับหรือหลอกลวงมีโทษจำคุกถึง 20 ปี หรือกรณีกระทำความผิดฐานแสวงหาประโยชน์ทางเพศด้วยการบังคับหรือหลอกลวงต่อบุคคลอายุไม่เกิน 14 ปี มีโทษจำคุกตลอดชีวิต อย่างไรก็ตามก็มีเสียงวิจารณ์ต่อกฎหมาย TVPA ว่าเป็นมาตรวัดฝ่ายเดียวของอเมริกา ที่อาจแสดงถึงอคติด้านชาติพันธุ์หรือระดับการให้คุณค่าทางสังคมแก่ชาติอื่น (Kristina Cummings, “The Trafficking Victims Protection Act : A Feasibility Assessment)

7) สหรัฐอเมริกา ใช้มาตรฐานการการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์กับประเทศต่าง ๆ อย่างเดียวกันทั่วโลก

1.4 กฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของไทยที่สำคัญมี 17 ฉบับ คือ

- 1) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 2) ประมวลกฎหมายอาญา
- 3) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539
- 4) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- 5) พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 6) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
- 7) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551
- 8) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 9) พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. 2558
- 10) กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. 2557
- 11) พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558
- 12) พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560

13) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559 เรื่องการผ่อนผันให้ผู้เสียสละและพยานในคดีค้ามนุษย์ อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ตามกฎหมาย

14) พระราชบัญญัติควบคุมการขทาน พ.ศ. 2559

15) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

16) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

17) พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์โดยตรงระหว่างผู้วิจัยกับประชากรสัมภาษณ์ ตามประเด็นสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

ประชากรสัมภาษณ์ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในสถานะของการเป็นองค์กรป้องกันและปราบปราม ที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมประชากรสัมภาษณ์เชิงลึก 15 คน ดังนี้

1) เจ้าพนักงานกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 1 คน

2) สำนักงานอัยการสูงสุด โดยพนักงานอัยการที่รับผิดชอบคดีค้ามนุษย์ จำนวน 2 คน

3) เจ้าพนักงานกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการค้ามนุษย์ที่ได้รับมอบหมายจำนวน 2 คน

4) เจ้าพนักงานกองคดีการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 2 คน

5) อดีตผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 25 จำนวน 1 คน

6) เจ้าพนักงานชุดเฉพาะกิจกรรมการปกครอง หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการปราบปรามการค้ามนุษย์ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 2 คน

7) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร จำนวน 1 คน

8) ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จำนวน 1 คน

9) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จำนวน 1 คน

10) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 1 คน

11) องค์กรพัฒนาเอกชนด้านการค้ามนุษย์ จำนวน 1 คน

ประเด็นสัมพันธเชิงลึก

ประเด็นสัมพันธเชิงลึก เป็นประเด็นการสัมพันธเชิงสนทนาระหว่างประชากรสัมพันธกับผู้วิจัยตามที่กำหนดไว้ ซึ่งเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จำนวน 4 ประเด็นหลัก รวมถึงประเด็นที่อาจมีเพิ่มขึ้นในระหว่างการสัมพันธ ที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นประเด็นที่มีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์หาคำตอบ ดังนี้

1) ปัญหาอุปสรรคในการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

- (1) พื้นที่รับผิดชอบ
- (2) การประสานงานกับหน่วยงานอื่นภายในประเทศ และต่างประเทศ
- (3) ข้อจำกัดด้านกฎหมาย
- (4) ข้อคิดเห็นอื่น

2) ในความเห็นของท่านถ้ามีการปรับปรุงหน่วยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ขึ้นใหม่ เป็นสองแนวทาง ควรเป็นหน่วยงานลักษณะใด เพราะอะไร

- (1) ปรับปรุงหน่วยงานที่มีอยู่เดิม
 - ขอบเขตอำนาจหน้าที่
 - พื้นที่รับผิดชอบ
 - การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ภายในประเทศ และต่างประเทศ
 - การปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับ
 - ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่น

- (2) จัดตั้งหน่วยงานใหม่
 - เป็นองค์กรอิสระสังกัดอะไร
 - เป็นองค์กรเทียบเท่าระดับกระทรวง หรือระดับกรม
 - ขอบเขตอำนาจหน้าที่
 - พื้นที่รับผิดชอบ
 - การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ภายในประเทศ และต่างประเทศ
 - กฎหมายเฉพาะ
 - ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่น

3) ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำรูปแบบหน่วยงานเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

4) รูปแบบหน่วยงานเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของต่างประเทศที่จะเป็น Model สำหรับไทย

3. การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design)

การมีส่วนร่วมออกแบบ (Participatory design, Co-design) เป็นการวิจัยวิธีใหม่ ซึ่งมาจากแนวคิดว่าการวิจัยที่มุ่งถึงการสร้างรูปแบบในการดำเนินการในเรื่องใดก็ตาม คำตอบที่จะได้มานั้น จำเป็นที่จะต้องให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง ในสถานะของการปฏิบัติตามรูปแบบที่เป็นคำตอบหรือเป็นผู้ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ให้เกิดการปฏิบัติตามได้มีส่วนในการจัดทำรูปแบบนั้นด้วย ทั้งนี้เพราะลำพังจากการวิจัย จะได้คำตอบที่นำมาจัดทำเป็นรูปแบบนั้นจะมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย ซึ่งอาจส่งผลทำให้เป็นคำตอบที่ไม่สามารถตอบสนองตามความต้องการและความเป็นจริงของผู้มีส่วนได้เสียได้ ดังนั้นการใช้วิธีการให้ผู้มีส่วนได้เสียร่วมออกแบบคำตอบ ก็จะทำให้เป็นงานวิจัยที่สามารถจัดทำรูปแบบที่เหมาะสมได้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้มีส่วนได้เสีย จะร่วมกันสร้างรูปแบบของคำตอบตามประสบการณ์ ตามปัญหาที่มี และตามความต้องการของพวกเขา

ดังนั้น การสร้างรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์นี้ ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ (Participatory design, Co-design) มาใช้ โดยมีกระบวนการดำเนินการดังนี้

1) ประชากรร่วมออกแบบ

ประชากรร่วมออกแบบ คือ กลุ่มประชากรและผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) โดยตรง ต่อผลของการจัดทำรูปแบบขององค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จำนวนทั้งสิ้น 16 คน โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเฉพาะ กับ กลุ่มผสม

กลุ่มเฉพาะ คือกลุ่มที่มีส่วนได้เสียเฉพาะตามประเภทอาชีพ แยกเป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มองค์กรด้านการสืบสวนจับกุมการค้ามนุษย์ คือ กรมการปกครอง กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี เจ้าหน้าที่สืบสวน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มองค์กรด้านการสืบสวนจับกุม สอบสวนดำเนินคดีการค้ามนุษย์ คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มองค์กรด้านการคุ้มครองเหยื่อค้ามนุษย์ คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงแรงงาน จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ด้านการคุ้มครอง
จำนวน 4 คน

ผู้มีส่วนได้เสียทั้ง 4 กลุ่มนี้ จัดเป็นกลุ่มประชากรเฉพาะที่เป็นชุดแรกของการ
ทำ Co-Design

กลุ่มผสม คือ กลุ่มที่มาจากการให้ประชากรกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มมารวมกันเป็น
กลุ่มผสมซึ่งมี 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วย กลุ่มองค์กรด้านการสืบสวนจับกุมการคุ้มครอง
กลุ่มองค์กรด้านการสืบสวนจับกุม สอบสวนดำเนินคดีการคุ้มครอง กลุ่มองค์กรด้านการคุ้มครอง
เหยื่อการคุ้มครอง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชน ด้านการคุ้มครอง

เหตุผลของการจัดให้มีกลุ่มประชากรแยกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มเฉพาะ และกลุ่มผสม
ก็เพราะในแต่ละกลุ่มประชากรเฉพาะนั้น ย่อมมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและ
ปราบปรามการคุ้มครองโดยตรงที่มีความคิดเห็นในกลุ่มเฉพาะของตนไม่ต่างกัน ดังนั้น ความ
คิดเห็นใน โจทย์ปัญหาการวิจัยจึงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนกลุ่มประชากรผสมนั้นเป็น
ประชากรที่มาจากกลุ่มเฉพาะซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันตามขอบเขตแห่งอำนาจและ
หน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนั้นเมื่อได้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในกลุ่มผสม จึงเป็นการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ต่อกัน ทำให้คำตอบที่ได้มาภายใต้ประเด็นเดียวกันกับกลุ่มเฉพาะ
จึงอาจเหมือนกัน หรือแตกต่างจากกลุ่มประชากรเฉพาะ

จากการดำเนินการด้วยวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ Model ของประชากรผู้มีส่วนได้
เสียดังกล่าวจะทำให้ได้คำตอบ ที่เป็นของกลุ่มเฉพาะ 4 รูปแบบ และที่เป็นของกลุ่มผสม 4 รูปแบบ

2) ขั้นตอนการดำเนินการ มีดังนี้

- ขั้นตอนเตรียมการ

ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมด้วยการเตรียมผู้ช่วยวิจัยเพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวก
และ จัดคำตอบที่เป็นข้อสรุปของแต่ละกลุ่ม กำหนดประชากรผู้มีส่วนได้เสียกับการจัดทำรูปแบบ
องค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการคุ้มครอง แล้วมีหนังสือเชิญกลุ่มประชากรให้เข้าร่วม
สร้างรูปแบบการจัดทำรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการคุ้มครอง ดังกล่าวโดย
จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการร่วมออกแบบรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ำ
มนุษย์ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมของทุกกลุ่ม ประกอบด้วยกระดาษพร้อมปากกาเขียนคำตอบ

- ขั้นตอนดำเนินการ การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงเช้า เป็นช่วงของการมีส่วนร่วมออกแบบของกลุ่มประชากรเฉพาะ 4 กลุ่ม

ช่วงบ่าย เป็นช่วงของการมีส่วนร่วมออกแบบของกลุ่มประชากรผสม 4 กลุ่ม

โดยทั้ง 2 ช่วง แม้กลุ่มประชากรจะแตกต่างกัน แต่ก็ใช้ประเด็นหรือหัวข้อในการออกแบบเหมือนกัน ซึ่งการดำเนินการทั้ง 2 ช่วงดังกล่าวจะมีการเลือกประธานกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่นำเสนอคำตอบของกลุ่มต่อที่ประชุม โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดหัวข้อเป็นประเด็น ไว้ให้กลุ่มประชากรที่กำหนดใช้เป็นประเด็นในการร่วมกันออกแบบ

ขั้นตอนที่ 2 ให้กลุ่มประชากรเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม แยกกันดำเนินการออกแบบร่วมกันในแต่ละกลุ่ม เลือกผู้แทนกลุ่มทำหน้าที่เป็นประธานเพื่อนำเสนอข้อคำตอบของกลุ่ม และดำเนินการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาข้อยุติเป็นคำตอบของกลุ่มในแต่ละประเด็นตามหัวข้อที่กำหนดไว้ โดยมีผู้ช่วยวิจัยที่อยู่ประจำแต่ละกลุ่มอำนวยความสะดวกในการจดเนื้อความตามทีแต่ละกลุ่มร่วมกันออกแบบเป็นคำตอบร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มประชากรเฉพาะ ดำเนินการนำเสนอในการจัดทำรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พร้อมความคิดเห็นของกลุ่มตนต่อที่ประชุมทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 1-3 ปกติจะดำเนินการในช่วงเวลาเช้า โดยจะใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยจัดกลุ่มประชากรใหม่ โดยจัดประชากรมาจากตัวแทนของประชากรกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มมารวมกันเป็นกลุ่มประชากรผสม 4 กลุ่ม แล้วดำเนินการเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 1-3 ข้างต้น ซึ่งจะใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง ส่วนช่วงเวลาดำเนินการก็จะเป็นเวลาบ่ายในวันเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความต่อเนื่องในเนื้อหาและความคิด จากนั้นผู้แทนแต่ละกลุ่มประชากรผสม จะได้นำเสนอรูปแบบพร้อมความคิดเห็นของกลุ่มตนต่อที่ประชุมทั้งหมด เช่นเดียวกันกับช่วงเวลาเช้า

ประชากรผู้ร่วมออกแบบจะมีความเห็นเหมือน และความแตกต่างพร้อมเหตุผลความคิดของรูปแบบที่แต่ละกลุ่มจัดสร้างขึ้นมา ซึ่งเป็นคำตอบที่ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบ และเป็นข้อมูลสำหรับสร้างรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ขึ้น

อนึ่งในการจัดทำ Co-Design นั้น ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์มาจัดทำเป็นร่างรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ไว้ก่อนแล้ว จากนั้นจึงนำประเด็นในร่างรูปแบบดังกล่าว เสนอต่อกลุ่มประชากรเฉพาะและกลุ่มประชากรผสมทุกกลุ่ม เพื่อให้ใช้เป็นข้อมูลในการร่วมกันออกแบบในแต่ละกลุ่ม ซึ่งคำตอบที่ได้จะเป็นคำตอบของกลุ่มประชากรเฉพาะ 4 กลุ่ม 4 คำตอบ และจากประชากรกลุ่มผสม 4 กลุ่ม 4 คำตอบ รวมเป็น 8 คำตอบ ซึ่งผู้วิจัยจะได้ใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมโดยวิธีวิทยาการวิจัยดังที่ได้กล่าวไว้แล้วนั้น นำมาทำการวิเคราะห์โดยแยกการวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้จากการนำข้อมูลการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ที่เป็น แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ กฎหมาย และรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของต่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายไทย ที่เกี่ยวข้องกับการการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นประเด็นปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดของการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และองค์กรในปัจจุบัน และเพื่อให้ได้โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับขอบเขตแห่งอำนาจและหน้าที่ขององค์กร เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดทำรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์ร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร จนทำให้ได้ร่างรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ แล้วนำไปสู่การจัดทำ Participatory Design, Co-Design จนได้คำตอบมา

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการนำเอาคำตอบที่ได้จากการทำ Co-Design มาวิเคราะห์ร่วมกับร่างรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จะทำให้ได้คำตอบของรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

5. การจัดทำรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

การวิจัยได้กำหนดเป้าหมายไว้ คือ การสร้างรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ขึ้นมา ให้มีเพียงองค์กรเดียวที่มีอำนาจหน้าที่ชัดเจนครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี และด้านการคุ้มครองเยียวยา เพื่อลดปัญหาความซ้ำซ้อนกันระหว่างองค์กร ลดความเหลื่อมล้ำ ความขัดแย้ง การแย่งกันทำงาน การเกี่ยงกันทำงานระหว่างองค์กร ลดช่องว่างทางกฎหมาย และ ลด โอกาสเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยการนำเอาผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ มาวิเคราะห์เป็นองค์รวม ร่วมกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และข้อมูลจากการจัดทำ Participatory design, Co-Design เพื่อสร้างรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กล่าวโดยสรุปได้ว่า ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมตามวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การมี

ส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ นั้น ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับจัดทำรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่เหมาะสม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

6. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

เมื่อผู้วิจัยได้คำตอบการวิจัยโดยมีรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ใหม่ที่เป็นต้นแบบแล้ว เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า รูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์นั้น สามารถที่จะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริง จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ผู้วิจัยจึงจะใช้วิธีการสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing) จากประชากรที่มีความเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยตรง ประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องขององค์กรด้านการสืบสวนจับกุม องค์กรด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวน ดำเนินคดี และองค์กรด้านการคุ้มครองเหยื่อฯ ตลอดจนนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และองค์กรพัฒนาเอกชนด้านการค้ามนุษย์ โดยผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลจากการวิจัยเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้วิพากษ์ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปใช้ในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เป็นรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาให้มีองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ขึ้นใหม่ เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ต่อไป